

РЕШЕНИЕ

№ 1281

гр. София, 01.06.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. III-В СЪСТАВ, в публично заседание на двадесети април през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Николай Димов

Членове: Велина Пейчинова
Ивелина С.а

при участието на секретаря Юлия С. Димитрова Асенова
като разгледа докладваното от Ивелина С.а Въззивно гражданско дело № 20211100505899 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл. 258 - 273 ГПК.

С решение № II-55-20043572 от 16.02.2021 г., постановено по гр. дело № 75066/2019 г. по описа на СРС, ГО, 55 състав, са отхвърлени предявените от Е.Г. С. срещу Главна дирекция „П.Б.И З.НА Н.“ – МВР искове с правно основание чл. чл. 187, ал. 5, т. 2 ЗМВР за сумата от 2 284,79 лв., представляваща неизплатено допълнително трудово възнаграждение за положен извънреден труд за периода 01.11.2016 г. - 30.11.2019 г., ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба – 23.12.2019 г. до окончателното изплащане и по чл. 86, ал. 1 ЗЗД за заплащане на сумата от 287,84 лв. - лихва за забава за периода 01.01.2017 г. – 22.12.2019 г., като ищецът е осъден да заплати на ответника на основание чл. 78, ал. 3 и ал. 8 ГПК направените разноски по делото в размер на 100 лв.

Срещу решението е подадена в законоустановения срок по чл. 259, ал. 1 ГПК въззивна жалба от ищеца Е.Г. С., с оплаквания за неправилност на решението. Жалбоподателят поддържа, че неправилно СРС е приел, че в специалния закон – ЗМВР и подзаконовите нормативни актове по приложението му не се предвиждало увеличение на часовете положен нощен труд при сумарно изчисляване на работното време. Въпреки липсата на изрична уредба през процесния период за преобразуването на часовете положен нощен труд към дневен, то тази празнота следвало да се бъде преодоляна със субсидиарното приложение на друг акт – Наредба за структурата и организацията на работната заплата /НСОРЗ/ – чл. 9, ал.

2. Липсата на изрична норма през процесния период не следвало да се тълкува като законово въведена забрана за преизчисляване на положените от служителите в МВР часове нощен труд в дневен, а представлявала празнота в уредбата на реда за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата извън редовното работно време, режима на дежурство, времето за отдых и почивките на държавните служители в Министерството на вътрешните работи. При наличие на такава непълнота в специалната уредба, касаеща служителите в МВР и при липса на специални норми, то следвало да се приложат общите правила, т. е. да се приложи субсидиарно НСОПЗ, като приложимият коефициент за преизчисляване на нощния труд в дневен е 1,143. В тази връзка следвало да се имат предвид и принципните разяснения, дадени в т. 23 на Тълкувателно решение № 6 от 06.11.2013 г. на ВКС по тълк. дело № 6/2012 г., ОСГК. В противен случай държавните служители в МВР щели да бъдат поставени в неравностойно положение спрямо другите държавни служители, а също и спрямо работниците и служителите, работещи по трудови правоотношения. Освен това субсидиарно приложение имал и ЗДСл – чл. 67, ал. 3 ЗМВР и ЗДСл не регламентирали нормалната продължителност на седмичното работно време през нощта, при 5-дневна работна седмица, както и нормалната продължителност на работното време през нощта, както това е сторено в чл. 140, ал. 1 КТ – нормалната продължителност на работното време през нощта била до 7 часа, а нормалната продължителност на седмичното работно време през нощта при 5-дневна работна седмица – до 35 часа. Тази продължителност следвало да е приложима и за смесената работна смяна, която включвала дневен и нощен труд, каквато била тази при работа на 12-часови смени. Посочените норми не регламентирали и обратното, т. е. че нормалната продължителност на седмичното работно време през нощта при 5-дневна работна седмица е 40 часа, респ. 8 часа. Според въззивника, в чл. 187, ал. 1 ЗМВР е установено нормалното работно време, като продължителността е установена с оглед на дневната, а не на нощната част от деня, аналогично на уредбата в КТ. Не можело да се приеме, че в чл. 187, ал. 1 и 3, изр. 4 ЗМВР била установена по - голяма нормална продължителност на работното време през нощта на тази категория държавни служители в МВР. По своята правна същност тези норми установявали ограничение на средното работно време за тази категория служители, които полагат нощен труд от 8 часа за всеки период от 24 часа. Следователно не била изключена трансформацията на положени часове нощен труд в дневен с коефициент 1,143. Освен това, нормата на чл. 188, ал. 2 ЗМВР изрично предвижда, че държавните служители, които полагат труд за времето между 22.00 и 6.00 часа, се ползват със специалната закрила по КТ и според молителя по отношение на тях приложима е нормата на чл. 140 КТ. На следващо място се сочи, че работното време на държавните служители в МВР, работещи на 8-, 12- или 24-часови смени, се изчислявало сумирано за тримесечен период - чл. 187, ал. 3, изр. 1 ЗМВР. Сумираното изчисляване на работното време е форма на отчитане на работното време, при която установената нормална продължителност на работното време се спазва средно за определен по - продължителен период от време, който в случая е тримесечен. При сумираното изчисляване продължителността на работния ден не е еднаква, поради което за работодателя не

съществува задължение през всеки календарен период /седмица, месец/ да осигурява отработване пълния размер на законоустановеното работно време, което за държавните служители в МВР е 8 часа дневно и 40 часа седмично при 5-дневна работна седмица – чл. 187, ал. 1 ЗМВР. При сумирано изчисляване на работното време нощните часове се превръщат в дневни с коефициент 1, 143 и за тях се заплаща и допълнително трудово възнаграждение за нощен труд и добавка за извънреден труд за времето, с което се превишавал 8-часовият работен ден след превръщането на нощния труд в дневен. Часовете, получени над определената за месец или за тримесечие норма /след превръщането на нощните часове в дневни по реда чл. 9, ал. 2 НСОПЗ/, са извънреден труд – арг. от Решение № 540 от 07.07.2010 г. на ВКС по гр. д. № 895/2009 г., IV г. о. В тази насока са и принципите, залегнали в Директива 2003/88/ЕО. Според въззивника, тази Директива не допуска ограничение на прилаганата закрила на нощния труд спрямо труда на полицаите. Напротив, в преамбюла се изисква равнището на опазване на безопасността и здравето на работниците, които полагат нощен труд и работниците на работа на смени да се привежда в съответствие с естеството на тяхната работа, а работата на служителите по ЗМВР през нощта била с несъмнено висок риск. В този смисъл неприлагането на чл. 9, ал. 2 НСОПЗ противоречи на действащото европейско и национално законодателство и води до неравно третиране. Обжалваното решение противоречи и на принципа на равенство, залегнал в чл. 20 и чл. 31 от Хартата за основните права на Европейския съюз. Ето защо се моли обжалваното решение да бъде отменено, а исковете – уважени. Претендира се и присъждането на направените разноски по делото.

Ответникът по жалбата - Главна дирекция „П.Б.И З.НА Н.“ – МВР, не взема становище в срока по чл. 263, ал. 1 ГПК. В писмени бележки излага съображения за неоснователност на въззивната жалба и моли същата да бъде оставена без уважение. Не претендира разноски.

Софийски градски съд, след като обсъди доводите на страните и събраните по делото доказателства, съгласно разпоредбата на чл. 235, ал. 2 ГПК, достигна до следните фактически и правни изводи:

Въззивната жалба е подадена в законоустановения срок по чл. 259, ал. 1 ГПК, от процесуално легитимирана страна, срещу подлежащ на обжалване съдебен акт, поради което е процесуално допустима.

Разгледана по същество, същата е основателна.

Съгласно чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта - в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата.

Настоящият съдебен състав намира, че обжалваното първоинстанционно решение е валидно и допустимо в обжалваната част. Същото обаче е неправилно, като във връзка с доводите на страните е необходимо да се посочи следното:

Предявени са за разглеждане обективно кумулативно съединени осъдителни иски с правно основание чл. 187, ал. 5, т. 2 ЗМВР, вр. с чл. 179, ал. 1, вр. с чл. 178, ал. 1, т. 3 ЗМВР

и с правно основание чл. 86, ал. 1 ЗЗД - за осъждане на ответника да заплати сумата от 2284,79 лв., представляваща неизплатено допълнително трудово възнаграждение за положен извънреден труд за периода 01.11.2016 г. - 30.11.2019 г., ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба – 23.12.2019 г. до окончателното изплащане и сумата от 287,84 лв. - лихва за забава за периода 01.01.2017 г. – 22.12.2019 г., след допуснатото изменение на иска по чл. 214 ГПК в съдебно заседание от 20.10.2020 г. пред първоинстанционния съд.

Безспорно е във въззивното производство, че през процесния период 01.11.2016 г. – 30.11.2019 г. страните са били обвързани от валидно служебно правоотношение, по силата на което ищецът е изпълнявал длъжността „Началник група“ в сектор „Оперативен център“ в отдел „Пожарогасителна и спасителна дейност“ към Столична дирекция „П.Б.И З.НА Н.“ при Главна дирекция „П.Б.И З.НА Н.“ – МВР, полагал е труд на 24-часов режим на работа, като работното му време е изчислявано сумирано за тримесечен период. През периода 01.11.2016 г. - 30.11.2019 г. ищецът е отработил 1608 нощни часове, за които му било изплатено допълнително възнаграждение от 0,25 лв. на час.

Спорните между страните въпроси са свързани с това дали при отчитане и заплащане на положените часове нощен труд са приложими разпоредбите на КТ и НСОПЗ – в частност разпоредбата на чл. 9, ал. 2 от посочената наредба, или следва да се прилагат разпоредбите на специалния ЗМВР и на издадените въз основа на него подзаконови нормативни актове, както и дали е налице извънреден труд при превръщане на нощните часове в дневни по реда на чл. 9, ал. 2 НСОПЗ.

Дневното работно време е обичайното работно време. Нощен е трудът, който се полага от 22.00 ч. до 06.00 ч. – чл. 140, чл. 141, ал. 2 КТ. Трудовото законодателство изхожда от идеята за принципна допустимост на работата през нощта, като я съчетава с мерки за ограничаване на нейното неблагоприятно влияние върху работника или служителя – специална закрила /чл. 140, чл. 140а, чл. 149 и чл. 261 КТ/, която произтича от оценката за повишената вредност на работата през нощта за човешкия организъм – чрез нея се нарушават обичайните за тази част на денонощието биологични функции на човешкия организъм, тя изисква по - голямо напрежение, води до по - бърза и по - голяма умора, променя реда на почивките на работника или служителя, нарушава обичайния ритъм на неговия личен живот. Положеният нощен труд се отчита и се заплаща увеличено в сравнение с дневния. Увеличението се изразява на първо място в запазването на ставката за дневното работно време, като изравняването се извършва със съответни коефициенти в зависимост от начина на изчисляване и отчитане на работното време /подневно или сумирано/ – виж чл. 9, ал. 2 НСОПЗ и на второ място – в заплащане на допълнително трудово възнаграждение към така увеличеното възнаграждение, чийто минимален размер е установен в чл. 8 НСОПЗ.

Съгласно чл. 176 ЗМВР brutното месечно трудово възнаграждение на държавните служители на МВР се състои от основно месечно възнаграждение и допълнителни възнаграждения. В чл. 178, ал. 1, т. 3 ЗМВР е предвидено, че държавните служители получават допълнителни възнаграждения за извънреден труд. Според чл. 179, ал. 1 ЗМВР на

държавните служители се изплащат допълнителни възнаграждения за научна степен, за полагане на труд през нощта от 22.00 ч. до 06.00 ч., за полагане на труд на официални празници и за времето на разположение, а съгласно чл. 187, ал. 5, т. 2 и ал. 6 ЗМВР /в приложима редакция - изм. и доп. ДВ, бр. 81 от 2016 г./, работата извън редовното работно време до 280 часа годишно се компенсира с възнаграждение за извънреден труд за отработени до 70 часа на тримесечен период - за служителите, работещи на смени, като извънредният труд се заплаща с 50 на сто увеличение върху основното месечно възнаграждение.

Нормалната продължителност на работното време на държавните служители в МВР е 8 часа дневно и 30 часа седмично при 5-дневна работна седмица – чл. 187, ал. 1 ЗМВР /приложима редакция на закона – Изм. и доп. – ДВ, бр. 81 от 2016 г./ Работното време на държавните служители се изчислява в работни дни – подневно, а за работещите на 8-, 12 или 24-часови смени – сумирано за тримесечен период – чл. 187, ал. 3, изр. 1 ЗМВР. При работа на смени е възможно полагането на труд и през нощта между 22.00 ч. и 6.00 ч., като работните часове не следва да надвишават средно 8 часа за всеки 24-часов период – чл. 187, ал. 3, изр. 3 ЗМВР.

Според чл. 187, ал. 9 ЗМВР, редът за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата на държавните служители извън редовното работно време, режимът на дежурство, времето за отдих и почивките за държавните служители се определят с наредба на министъра на вътрешните работи.

През процесния период е действала Наредба № 8121з-776/29.07.2016 г. за реда за организация и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата извън редовното работно време, режима на дежурство, времето за отдих и почивките на държавните служители в Министерство на вътрешните работи, издадена от министъра на вътрешните работи, обн., ДВ, бр. 60 от 02.08.2016 г., в сила от 02.08.2016 г., отм., бр. 3 от 10.01.2020 г., в сила от 10.01.2020 г., Решение № 16766 на ВАС на РБ – бр. 4 от 14.01.2020 г. В чл. 3, ал. 3 от наредбата е предвидено, че за държавните служители от МВР е възможно полагането на труд и през нощта между 22.00 ч. и 06.00 ч., като работните часове не следва да надвишават средно 8 часа за всеки 24-часов период, а в чл. 31 – че отработеното време между 22.00 ч. и 06.00 ч. се отчита с протокол, като са посочени лицата, които го изготвят, сроковете за това и начинът на отчитане на броя отработени часове.

Съгласно чл. 31, ал. 2 на Наредба № 8121з-407/11.08.2014 г. - действала в периода 19.08.2014 г. - 02.06.2015 г., при сумирано отчитане на отработеното време общият брой часове положен труд между 22.00 ч. и 06.00 ч. за отчетния период се умножава по 0,143, като полученото число се сумира с общия брой отработени часове за отчетния период. След отмяната на посочената наредба, са приети Наредба № 8121з-592/25.05.2015 г. /отменена с решение на ВАС по адм. д. № 5450/2016 г., в сила от 11.07.2016 г./ и Наредба № 8121з-779/29.07.2016 г. /в сила от 02.08.2016 г./, които обаче не съдържат аналогична разпоредба на чл. 31, ал. 2 от отменената Наредба от 11.08.2014 г., предвиждаща увеличаване на реално отработените часове нощен труд с посочения коефициент, а е разписан само редът за

отчитането на часовете нощен труд.

Същевременно съгласно нормата на чл. 188, ал. 2 ЗМВР, държавните служители, полагащи труд за времето между 22.00 ч. и 06.00 ч., се ползват със специална закрила по КТ. Според настоящия състав, липсата на правило за отчитане на нощния труд в специалния закон – ЗМВР /до изменението на чл. 187, ал. 4 със ЗИДЗМВР от м. юли 2020 г., което има действие занапред/ и в наредбата, издадена по реда на чл. 187, ал. 9 ЗМВР, не следва да се тълкува като законово въведена забрана за преизчисляване на положените от служителите в МВР часове нощен труд в дневен, а представлява празнота в закона, която следва да бъде преодоляна по правилото на чл. 46, ал. 2 ЗНА. При наличието на такава непълнота в специалната уредба, касаеща служителите в МВР, следва по аналогия да бъде приложена общата законодателна уредба относно отчитането и заплащането на нощния труд, в частност разпоредбата на чл. 9, ал. 2 НСОПЗ /в сила от 01.07.2007 г./, определяща структурата и организацията на работната заплата, видовете и минималните размери на допълнителните трудови възнаграждения, реда и начина за определяне и изчисляване на трудовите възнаграждения на работниците и служителите.

В тази връзка съдът намира за неоснователни доводите на ответната страна, насочени към оспорване приложението на разпоредбите на тази наредба, обосновани с липсата на нормативна празнота. Възприемането на тези съображения би означавало да се допуснат различни системи на отчитане на нощния труд от служителите в МВР и от работниците по трудово правоотношение, въпреки че те изразходват психическа и физическа енергия и извършват полезна трудова дейност в една и съща част от денонощието /работно време/ и при едни и същи вредни за здравето последици, т. е. би поставило държавния служител в МВР в неравностойно положение спрямо работниците и служителите, чиито правоотношения се регулират от Кодекса на труда и Наредбата за структурата и организацията на работната заплата и които получават такива допълнителни възнаграждения съгласно чл. 67, ал. 7, т. 1 ЗДСл. и чл. 261 КТ. Възприетото от въззивната инстанция тълкуване е в съответствие и с основния принцип за равенство и недопускане на дискриминация, установен в чл. 6 от Конституцията на Република България и в чл. 14 от Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи /решение № 311/08.01.2019 г. по гр. д. № 1144/2018 г. по описа на ВКС, IV г. о./. В подкрепа на тази позиция е и препращането на чл. 188, ал. 2 ЗМВР към разпоредбите на КТ и законодателното решение за изменението на чл. 187, ал. 4 ЗМВР от ДВ, бр. 60 от 2020 г., с което е отстранена празнотата в законодателството и е въведено правилото, че при сумирано изчисляване на работното време нощните часове се превръщат в дневни с коефициент, равен на отношението между нормалната продължителност на дневното работно време към нормалната продължителност на работното време през нощта.

Съгласно чл. 9, ал. 2 НСОПЗ, при сумирано изчисляване на работното време нощните часове се превръщат в дневни с коефициент, равен на отношението между нормалната продължителност на дневното и нощното работно време, установени за подневно отчитане на работното време за съответното работно място. Както се посочи, нормалната

продължителност на работното време на държавните служители в МВР е 8 часа дневно и 40 часа седмично при 5 - дневна работна седмица - чл. 187, ал. 1 ЗМВР /приложима редакция - изм. и доп. - ДВ, бр. 81 от 2016 г./ Съгласно ал. 3 на чл. 187, работното време на държавните служители се изчислява в работни дни - подневно, а за работещите на 8-, 12- или 24- часови смени - сумирано за тримесечен период. При работа на смени е възможно полагането на труд и през нощта между 22.00 ч. и 06.00 ч., като работните часове не следва да надвишават средно 8 часа за всеки 24-часов период. Следователно нормалната продължителност на дневното работно време, установена при подневно отчитане на работното време на държавните служители в МВР, е 8 часа. През исковия период в ЗМВР липсва норма, която да установява нормалната продължителност на нощното работно време при подневно отчитане на работното време. При подобна празнота в специалния закон следва да се приложи общото правило, предвидено в чл. 140, ал. 1 КТ, съгласно което нормалната продължителност на работното време през нощта при 5-дневна работна седмица е до 7 часа. Следователно отношението между нормалната продължителност на дневното работно време /8 часа/ и нормалната продължителност на нощното работно време /7 часа/, установени за подневно отчитане на работното време на служителите в МВР, е 1,143. За процесния период следва субсидиарно да бъде приложена разпоредбата на чл. 9, ал. 2 НСОПЗ и реално отработените от ищеца часове нощен труд да бъдат преизчислени с коефициент 1,143.

Приложението на правилото на чл. 9, ал. 2 НСОПЗ не се изключва от обстоятелството, че ответникът е изпълнил задължението си да заплати на ищеца допълнително възнаграждение за нощен труд в размер на 0,25 лв. за всеки отработен час през нощта. Законодателят е възприел две линии, по които се реализира увеличеното заплащане на нощния труд - 1) заплащане на часовете положен нощен труд в увеличен размер и 2) допълнително възнаграждение за всеки час нощен труд /решение № 14/27.03.2012 г. по гр. д. № 405/2011 г. по описа на ВКС, IV г. о./. В цитираното решение е прието, че няма значение, че при сумирано отчитане на работното време нощните часове се превръщат в дневни. Посочената методология е само с оглед установения по законодателен път начин за отчитане нормата фактически положен труд. Разпоредбите на чл. 8 НСОПЗ и чл. 9, ал. 2 НСОПЗ се прилагат едновременно, т. е. при сумирано изчисляване на работното време нощните часове се превръщат в дневни с коефициент 1,143 и за същите тези нощни часове се заплаща и допълнително трудово възнаграждение за нощен труд - 0,25 лв./час. Този подход на законодателя за това допълнително заплащане на нощния труд е оправдан с оглед на по - големия разход на умствена и физическа енергия при престоиране на работна сила в необичайно за биологичния ритъм на човека време от денонощието /в този смисъл решение № 14/27.03.2012 г. по гр. д. № 405/2011 г. на ВКС, IV г. о., постановено по реда на чл. 290 ГПК/. Положеният нощен труд се отчита и се заплаща увеличено в сравнение с дневния. Получените над определената норма часове за отчетния период /след превръщане на нощните часове в дневни по реда на чл. 9, ал. 2 НСОПЗ/, са извънреден труд, за който се дължи допълнително възнаграждение, наред с това за нощен труд.

Доколкото по делото е безспорно установено, че на ищеца е било заплатено само

допълнително възнаграждение за заработените часове през нощта, но положените реално часове нощен труд не са били увеличени със съответния коефициент и за така увеличените часове не е било заплатено възнаграждение, не може да се приеме, че ответникът е изплатил изцяло и в срок задължението си спрямо ищеца за положения от него труд. Целта на чл. 9 НСОПЗ е именно нощното работно време да се заплаща в увеличен размер спрямо дневното работно време поради спецификата на нощния труд като по - неблагоприятен за работника спрямо дневния, за което са предвидени редица други компенсации. Съобразявайки изложеното, съдът не възприема и аргумента, че нощният труд на служителите в МВР не следва да се преизчислява с посочения коефициент, доколкото максималната продължителност и на дневния и на нощния труд е 8 часа, съотношението между които е 1, а не 1,143. Това би довело до поставяне на служителите на МВР в по - неблагоприятно положение, при което могат да полагат повече часове нощен труд, за което няма да получават възнаграждение в увеличен размер спрямо дневния такъв.

Съгласно чл. 9, ал. 5 от Наредбата за трудовата книжка и трудовия стаж, трудовият стаж на работниците и служителите, работещи при сумирано изчисляване на работното време, се определя, като изработените часове по графика за периода на сумирането, след превръщане на нощните часове в дневни за смените с повече от 4 нощни часа, се разделят на установената за тях нормална продължителност на дневното работно време. Определеният по този начин труд стаж не може да е по - голям от броя на работните дни за периода на сумирането.

В чл. 18, ал. 3 НСОПЗ е предвидено, че при сумирано изчисляване на работното време броят на отработените дни се установява, като отработените часове през месеца след превръщането на нощните часове в дневни се разделят на дневната продължителност на работното време, установена за работното място при подневно отчитане на работното време.

С оглед изложените съображения за приложимост на установения в чл. 9, ал. 2 НСОПЗ коефициент за отчитане на положения от ищеца нощен труд и доколкото правилото за преизчисляване на нощните часове в дневни е в съответствие с правилата за заплащане на труда и зачитането на трудовия стаж, настоящият съдебен състав приема, че за процесния период нощните часове, преизчислени в дневни с коефициент 1,143, следва да се вземат предвид при решаване на въпроса дали е положен извънреден труд от ищеца, съответно превишаването на нормата следва да се заплати като извънреден труд.

Видно е от заключението на вещото лице по изслушаната в първоинстанционното производство съдебно - счетоводна експертиза, което при преценката му по реда на чл. 202 ГПК подлежи на кредитиране, че през процесния период – от 01.11.2016 г. до 30.11.2019 г. ищецът е отработил 201 24-часови смени, от които 3216 часа дневен труд и 1608 часа нощен труд. Превърнатият нощен труд в дневен съгласно чл. 9, ал. 2 НСОПЗ е в размер на 1837 лв. След преизчислението на нощния труд в дневен за процесния период положеният извънреден труд общо е в размер на 371 часа /367 часа извънреден труд по график и 4 часа извънреден труд по заповед извън установеното работно време/. По ведомости на ищеца му е платен извънреден труд в размер на 156 часа /1606,07 лв./. Остават неотчетени в

протоколите за извънреден труд и незаплатени 215 часа извънреден труд, получен след преизчисляването на нощния труд в дневен за процесния период и дължимото възнаграждение за тях при спазване на чл. 187, ал. 6 ЗМВР е в размер на 2 284,79 лв. Лихвата за забава върху възнагражденията за извънреден труд за процесния период от падежа на всяко изискуемо вземане /считано от първия ден на просрочието – от първо число на месеца, следващ тримесечието, за което се дължи съответното възнаграждение/ до деня, предхождащ датата на подаване на исковата молба, или считано от 01.01.2017 г. до 22.12.2019 г. е в размер на 306,07 лв. Лихвата за забава за периода от падежа на всяко изискуемо вземане /края на месеца, следващ тримесечието/ до датата, предхождаща подаването на исковата молба, е в размер на 287,84 лв., считано от 01.02.2017 г. до 22.12.2019 г. Вещото лице е посочило, че няма вземания, за които изискуемостта да е настъпила преди 22.12.2016 г., тъй като положеният извънреден труд за четвърто тримесечие на 2016 г. е дължимо със заплатата за месец януари 2017 г. Установено е също, че отработените от ищеца часове на смяна и съответно за отчетния период от три месеца надхвърлят определената норма часове, който извод следва от обстоятелството, че работодателят му е заплатил допълнително възнаграждение за положен извънреден труд за часовете и в размерите, посочени в заключението на вещото лице, които не се спори между страните, че са били определени без да е било извършено превръщане на отработените нощни часове в дневни.

В този смисъл и при липсата на данни за извършено плащане от страна на работодателя на така увеличеното възнаграждение, настоящият съдебен състав приема, че исковете са изцяло основателни, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на подаване на исковата молба до окончателното ѝ изплащане.

Така формираните изводи не противоречат на решението на съда на ЕС от 24.02.2022 г., постановено по дело C-262/2020 /образувано по преюдициално запитване, отнасящо се до тълкуването на чл. 12, б. „а“ от Директива 2003/88/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 04.11.2003 относно някои аспекти на организацията на работното време, както и на чл. 20 и 31 от Хартата на основните права на Европейския съюз, отправено в рамките на спор между служител и Главна дирекция „П.Б.И З.НА Н.“ – МВР по повод отчитането и заплащането положените часове нощен труд/. С посоченото решение не е даден конкретен отговор на въпроса за приложението на общата правна уредба на България в правоотношенията с държавните служители /служителите на МВР/. В решението обаче е прието, че националното ни право видимо изключва държавните служители на МВР като полицаите и пожарникарите от обхвата на общия правен режим, който предвижда ограничение от седем часа на нормалната продължителност на нощния труд, от една страна, а от друга, не предоставя на тези държавни служители възможността за преобразуване на нощния труд в дневен. Също така е посочено, че Директива 2003/88 не налага да се приемат мерки, с които да се установи разлика между нормалната продължителност на нощния труд и нормалната продължителност на труда през деня. Т. е. Директивата не налага да се приеме особена норма, която специфично да урежда нормалната и пределна продължителност на

нощния труд, при условие че тази продължителност е ограничена в съответствие с изискванията, произтичащи от чл. 8 на Директивата /осем часа/. При всички случаи обаче за тези работници от публичния сектор като полицаите и пожарникарите трябва да има други мерки за закрила под формата на продължителност на работното време, заплащане, обезщетения или сходни придобивки, които да позволяват да се компенсира особената тежест на полагания от тях нощен труд, а чл. 20 и 31 от Хартата на основните права на Европейския съюз трябва да се тълкуват в смисъл, че допускат определената в законодателството на държава членка нормална продължителност на нощния труд от седем часа за работниците от частния сектор да не се прилага за работниците от публичния сектор, включително за полицаите и пожарникарите, ако такава разлика в третирането се основава на обективен и разумен критерий, т. е. е свързана с допустима от закона цел на посоченото законодателство и е съразмерна на тази цел.

Действително в чл. 179, ал. 1 ЗМВР е предвидено, че за полагане на труд през нощта от 22.00 ч. до 6.00 ч. на държавните служители се изплащат допълнителни възнаграждения, но заплащането на 0,25 лв. за всеки отработен час /която ставка е идентична на предвидената в общата правна уредба – чл. 8 НСОПЗ – в редакция към процесния период/, при различното третиране на работниците от частния сектор и тези от публичния сектор по отношение на преобразуването на нощните часове в дневни, не може да компенсира особената тежест на нощния труд. Установените в ЗМВР компенсаторни механизми – допълнително възнаграждение за прослужено време – чл. 178, ал. 1, т. 1, по - голям основен платен годишен отпуск – чл. 189, ал. 1 ЗМВР, обезщетение при прекратяване на служебното правоотношение – чл. 234, ал. 1, по - благоприятен режим за заплащане на извънреден труд – чл. 187, ал. 7 ЗМВР, по - благоприятни условия за придобиване право на пенсия – чл. 69, ал. 2 КСО, пенсиониране при условията на I категория труд – чл. 69 КСО, ползват всички служители на МВР, а не само тези, полагащи нощен труд, като за последните не са предвидени други мерки за закрила по смисъла на Директивата съгласно горепосоченото решение на СЕС. А следва да се посочи също така, че в т. 76 от решението на СЕС е изложено, че аргументът за липсата на механизъм за преобразуване на нощните часове в дневни, обяснен със съображения от правен и икономически порядък, не отразява допустима от закона цел, годна да обоснове разликата в третирането /така и решение № 1055 от 11.05.2022 г. на СГС по в. гр. д. № 10245/2021 г./.

Възражението на ответника за погасителна давност е неоснователно. Вземанията за трудово възнаграждение се погасяват с тригодишен давностен срок, съгласно разпоредбата на чл. 358, ал. 1, т. 3 КТ /този давностен срок е приложим както за вземания по трудово правоотношение, така и за вземанията за труд по служебно правоотношение, доколкото в закона не е предвидена друга давност/. Давността започва да тече от момента на изискуемостта на вземането, като при срочните задължения /каквито са процесните за главница/, давността тече от деня на падежа – чл. 114, ал. 1 ЗЗД. В случая вземането за допълнително възнаграждение за четвъртото тримесечие на 2016 г. /м. октомври – м. декември 2016 г./ е било дължимо на 01.01.2017 г., с оглед сумираното отчитане на

работното време – за тримесечен период, от която дата започва да се натрупва и законната лихва. От този момент до датата на подаване на исковата молба /чл. 115, б. „ж“ 33Д/ – 23.12.2019 г., не са изтекли три години, поради което следва да се приеме, че вземанията на ищеца за главница и лихва не са погасени по давност.

Изводите на въззивния съд не съвпадат с тези на СРС. Ето защо обжалваното решение следва да бъде отменено, а исковете – уважени.

По отношение на разноските:

При този изход на спора и на основание чл. 78, ал. 1 ГПК ответникът следва да бъде осъден да заплати на жалбоподателя /ищец/ направените разноски в първоинстанционното производство за възнаграждение за един адвокат в размер на 400 лв. Възражението на ответника по чл. 78, ал. 5 ГПК е неоснователно, тъй като размерът на възнаграждението не надхвърля минималния размер съгласно чл. 7, ал. 2, т. 2 от Наредба № 1/09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения.

За въззивното производство въззиваемият – ответник следва да бъде осъден да заплати на въззивника – ищец сумата от 400 лв. – заплатено адвокатско възнаграждение. Възражението на въззиваемата страна по чл. 78, ал. 5 ГПК е неоснователно, тъй като размерът на възнаграждението не надхвърля минималния размер съгласно чл. 7, ал. 2, т. 2 от Наредба № 1/09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения.

На основание чл. 78, ал. 6 ГПК ответникът следва да бъде осъден да заплати по сметка на СРС сумата от 141,39 лв., представляваща държавна такса за първоинстанционното производство, сумата от 400 лв. - възнаграждение за вещо лице, заплатено от бюджета на съда за първоинстанционното производство и по сметка на СГС сумата от 70,69 лв. – държавна такса за въззивно обжалване.

На основание чл. 280, ал. 3 ГПК с оглед цената на предявените икове настоящото решение не подлежи на касационно обжалване.

Предвид изложените съображения, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № II-55-20043572 от 16.02.2021 г., постановено по гр. дело № 75066/2019 г. по описа на СРС, ГО, 55 състав, като вместо това ПОСТАНОВЯВА:

ОСЪЖДА Главна дирекция „П.Б.И З.НА Н.“ – МВР, с адрес: гр. София, ул. *****, да заплати на Е.Г. С., ЕГН *****, с адрес: село Волюяк, Столична община, ул. „*****“ № 1, по икове с правно основание чл. 187, ал. 5, т. 2 ЗМВР, вр. с чл. 179, ал. 1, вр. с чл. 178, ал. 1, т. 3 ЗМВР и с правно основание чл. 86, ал. 1 33Д сумата от 2 284,79 лв., представляваща неизплатено допълнително трудово възнаграждение за положен извънреден труд за периода 01.11.2016 г. - 30.11.2019 г., получени след преобразуване на нощен в дневен труд с коефициент 1.143, ведно със законната лихва, считано от датата на подаване

на исковата молба – 23.12.2019 г. до окончателното изплащане на главницата и сумата от 287,84 лв. - представляваща обезщетение за забава в размер на законната лихва за периода 01.01.2017 г. – 22.12.2019 г. включително.

ОСЪЖДА Главна дирекция „П.Б.И З.НА Н.“ – МВР, с адрес: гр. София, ул. *****, да заплати на Е.Г. С., ЕГН *****, с адрес: село Волюяк, Столична община, ул. „***** № 1, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК сумата от 400 лв. /четиристотин лева/ - разноски за адвокатско възнаграждение в първоинстанционното производство.

ОСЪЖДА Главна дирекция „П.Б.И З.НА Н.“ – МВР, с адрес: гр. София, ул. *****, да заплати на Е.Г. С., ЕГН *****, с адрес: село Волюяк, Столична община, ул. „***** № 1, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, вр. с чл. 273 ГПК сумата от 400 лв. /четиристотин лева/ - разноски за адвокатско възнаграждение във въззивното производство.

ОСЪЖДА Главна дирекция „П.Б.И З.НА Н.“ – МВР, с адрес: гр. София, ул. ***** да заплати по сметка на СРС на основание чл. 78, ал. 6 ГПК сумата от 141,39 лв. - държавна такса за първоинстанционното производство, сумата от 400 лв. - възнаграждение за вещо лице и по сметка на СГС сумата от 70,69 лв. – държавна такса за въззивно обжалване.

Решението не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____